

Lespakket Hbo studiekeuze

Onderdeel van de Lobbox havo → hbo

1 Begin bij jezelf

2 Wat zijn je kwaliteiten?

3 Ontdek je interesses

4 Welke studierichtingen zijn er?

5 Welke opleidingen zijn er?

6 Rondkijken op het hbo

7 Laatste check

8 De overstap

Docentenhandleiding

Hbo studiekeuze

Het lespakket Hbo studiekeuze is opgenomen
in de Lobbox havo → hbo

Kijk op bekijkjetoekomstnu.nl

Inhoudsopgave

Hbo studiekeuze

Stap voor stap	3
Opdrachtkaarten	3
Doel	3
Voor wie?	4
Opbouw	4
Werkwijze	4

Opdrachtkaarten

Begin bij jezelf	5
Wat zijn je kwaliteiten?	6
Ontdek je interesses	7
Welke studierichtingen heb je?	8
Welke opleidingen heb je?	9
Rondkijken op het hbo	10
Laatste check	11
De overstap	12

Bronnenlijst	13
---------------------	-----------

Hbo studiekeuze

Stap voor stap

Het is niet makkelijk voor havo-leerlingen om een goede studiekeuze te maken. Vaak hebben ze nauwelijks een idee in welke richting ze het moeten zoeken. Maar ook het tegenovergestelde komt voor: leerlingen die zo vastbesloten zijn (altijd al docent willen worden) dat ze geen andere keuzemogelijkheden onderzoeken.

De beste manier is bij de leerlingen zelf te beginnen en ze te laten onderzoeken wat hun persoonlijke kenmerken, kwaliteiten en interesses/motieven zijn. Deze stappen vormen de basis voor de rest van hun studiekeuzeproces namelijk: oriënteren, verdiepen/vergelijken, een opleiding kiezen en de knoop doorhakken.

Bij de invulling van dit digitale lespakket over studiekeuze is uitgegaan van de vijf loopbaancompetenties van Marinka Kuijpers:

- Kwaliteitenreflectie > Wie ben ik, wat kan ik?
- Motievenreflectie > Wat wil ik, wat drijft mij?
- Werkexploratie > Welk soort werk past bij mij?
- Loopbaansturing > Wat wil ik worden?
- Netwerken > Wie kan mij daarbij helpen?

Ga voor meer informatie hierover naar de bronnenlijst.

Spirit4you richt zich op de verbetering van een succesvolle overstap van de havo naar het hbo en ondersteunt scholen en leerlingen hierbij met dit digitale lespakket voor havo-leerlingen.

Opdrachtkaarten

Op basis van de hierboven genoemde stappen en de vijf loopbaancompetenties van Marinka Kuijpers zijn 8 opdrachtkaarten ontwikkeld. Hierbij is gebruik gemaakt van de input van havo-decanen in Den Haag en de beide programmamanagers havo-hbo van Spirit4you. Tevens is uitgebreide deskresearch gedaan. Zie voor geraadpleegde websites en documenten de bronnenlijst.

Doel

Met dit lespakket willen we leerlingen ondersteunen bij het maken van een weloverwogen keuze voor een hbo-opleiding. Doel is ze zoveel mogelijk inzichten en ervaringen te laten opdoen en te laten oefenen met het onderbouwen van hun (studie)keuzes. Belangrijk is ook dat leerlingen met elkaar praten en bij elkaar doorvragen. Waarom? Omdat feedback geven of ontvangen en reflecteren tot verdieping en een completer zelfbeeld leidt.

Voor wie?

Het lespakket over studiekeuze is gericht op havoleerlingen van klas 4 en 5. Natuurlijk kunnen de opdrachtkaarten ook eerder worden ingezet. Met name de opdrachtkaarten 1 t/m 4 lenen zich hier goed voor.

Opbouw

Elke opdrachtkaart is een stap in het studiekeuzeprocess. Opdrachtkaart 1 begint bij het onderzoeken van de eigen persoonlijke kenmerken. Bij opdrachtkaart 2 gaat de leerling verder met zijn of haar kwaliteiten, om uiteindelijk uit te komen bij opdrachtkaart 8, waarbij de overstap naar het hbo centraal staat.

De opdrachtkaarten bestaan uit een aantal onderdelen, die bovenaan de kaart worden vermeld. Door op de cijfers te klikken, komt u direct bij het betreffende onderdeel terecht.

Bij onderdeel 1 wordt de betreffende stap kort toegelicht. De onderdelen 2 t/m 4 of 5 zijn opdrachten aan de hand waarvan de leerling deze stap verder gaat uitdiepen.

Werkwijze

Het digitale lespakket Hbo studiekeuze is opgenomen in de [Lobbox havo→hbo](#) op [bekijkjetoekomstnu.nl](#).

- De opdrachtkaarten kunnen ingevuld en gedownload worden. Daarna kunnen leerlingen de ingevulde kaarten naar hun docent mailen.
- De opdrachten kunnen individueel en/of samen met andere leerlingen worden gemaakt. Bij elke opdracht wordt hiervoor een suggestie gegeven.
- Elke opdrachtkaart neemt minimaal 1 lesuur in beslag.
- De opdrachten kunnen op school worden gemaakt, maar ook als huiswerk worden meegegeven.

1 Begin bij jezelf

Vorbereiding

- Zijn er voldoende computers in het leslokaal? Gebruik eventueel een digibord of beamer om de opdrachtkaart klassikaal te kunnen bespreken.
- Neem de opdrachten een voor een door.
- Leg grote vellen papier met eventueel kleurpotloden en stiften klaar (voor de talentencirkel).
- Bepaal hoe de opdrachten het beste gemaakt kunnen worden: individueel, twee-aan-twee, in kleine groepjes of klassikaal. U kunt ook de suggesties volgen die in de opdrachtkaart staan.

Doel

Hoe kijken leerlingen naar zichzelf? Hoe bewust zijn ze zich van hun eigenschappen en talenten? Met behulp van deze opdrachten worden ze geprikkeld hierover na te denken. Stimuleer ze om zoveel mogelijk op te schrijven en geen zelfcensuur toe te passen. Praten met anderen helpt ook om een beter beeld van jezelf te krijgen.

Werkwijze

- 1 Bespreek de opdrachtkaart met de leerlingen.
- 2 Vertel bij opdracht 2 ter inspiratie eventueel uw eigen Back to the future-verhaal. Benadruk bij opdracht 5 dat de talentencirkel behalve talenten ook gaat over positieve ervaringen en verwachtingen.
- 3 Spreek af wanneer de opdrachten klaar moeten zijn.
- 4 Bespreek na afloop welke inzichten de leerlingen over zichzelf hebben opgedaan en wat eventuele vervolgacties zouden kunnen zijn.

Tijd

Deze opdrachtkaart neemt waarschijnlijk meer dan 1 lesuur in beslag. U kunt overwegen om opdracht 2 en 4 als huiswerk mee te geven.

2 Wat zijn je kwaliteiten?

Vorbereiding

- Zijn er voldoende computers in het leslokaal? Gebruik eventueel een digibord of beamer om de opdrachtkaart klassikaal te kunnen bespreken.
- Neem de opdrachten een voor een door.
- Leg scharen klaar (voor de kwaliteitenkaartjes) en vellen papier (voor de stellingen bij opdracht 4).
- Bepaal hoe de opdrachten het beste gemaakt kunnen worden: individueel, twee-aan-twee, in kleine groepjes of klassikaal. U kunt ook de suggesties volgen die in de opdrachtkaart staan.

Doel

Welke kwaliteiten dichten leerlingen zichzelf en andere leerlingen toe? Door hun kwaliteiten met anderen te bespreken, krijgen ze misschien een ander en/of beter beeld van zichzelf. Als leerlingen zich bewust(er) zijn van hun kwaliteiten, zal hun zelfvertrouwen groeien.

Werkwijze

- 1 Bespreek de opdrachtkaart met de leerlingen.
- 2 Leg bij opdracht 2 uit dat het niet om de hoeveelheid kwaliteiten gaat. Stimuleer leerlingen over situaties na te denken waarin ze de door hen gekozen kwaliteiten hebben laten zien.
- 3 Geef opdracht 3 als huiswerk mee.
- 4 Spreek af wanneer de opdrachten klaar moeten zijn.
- 5 Bespreek na afloop welke inzichten de leerlingen over zichzelf hebben opgedaan en wat eventuele vervolgacties zouden kunnen zijn.

Tijd

Deze opdrachtkaart neemt waarschijnlijk meer dan 1 lesuur in beslag. Geef eventueel opdracht 5 als huiswerk mee.

3 Ontdek je interesses

Vorbereiding

- Zijn er voldoende computers in het leslokaal? Gebruik eventueel een digibord of beamer om de opdrachtkaart klassikaal te kunnen bespreken.
- Neem de opdrachten een voor een door.
- Bekijk bij opdracht 6 de interesstesten van inholland.nl, dehaagsehogeschool.nl en studiekeuze123.nl en bedenk alvast welke test het meest geschikt is.
- Bepaal hoe de opdrachten het beste gemaakt kunnen worden: individueel, twee-aan-twee, in kleine groepjes of klassikaal. U kunt ook de suggesties volgen die in de opdrachtkaart staan.

Doel

Wat beweegt leerlingen en waarvoor zijn ze echt gemotiveerd? Hoe meer inzicht leerlingen krijgen in hun drijfveren en motieven, hoe beter ze hun interesses kunnen verwoorden. Dit gebeurt aan de hand van stellingen, gesprekken met anderen, lijstjes en testen.

Werkwijze

- 1 Bespreek de opdrachtkaart met de leerlingen.
- 2 Geef opdracht 3 als huiswerk mee. Bespreek van tevoren met wie de leerlingen in gesprek zouden kunnen gaan.
- 3 Opdracht 4 kan eventueel ook twee-aan-twee of in een groepje worden gedaan.
- 4 Geef opdracht 6 eventueel als huiswerk mee.
- 5 Bespreek na afloop welke inzichten de leerlingen over zichzelf hebben opgedaan en wat eventuele vervolgacties zouden kunnen zijn.

Tijd

Deze opdrachtkaart neemt waarschijnlijk meer dan 1 lesuur in beslag. Laat eventueel opdracht 5 of 6 achterwege of geef ze als huiswerk mee.

4 Welke studierichtingen zijn er?

Vorbereiding

- Zijn er voldoende computers in het leslokaal? Gebruik eventueel een digibord of beamer om de opdrachtkaart klassikaal te kunnen bespreken.
- Neem de opdrachten een voor een door.
- Bestudeer bij opdracht 2 bekijkjetoekomstnu.nl en studiekeuze123.nl, zodat u eventuele vragen hierover kunt beantwoorden.
- Bepaal hoe de opdrachten het beste gemaakt kunnen worden: individueel, twee-aan-twee, in kleine groepjes of klassikaal. U kunt ook de suggesties volgen die in de opdrachtkaart staan.

Doel

Welke studierichtingen zijn er en wat zijn de kenmerken van elke studierichting of sector? Aan de hand van zoekopdrachten oriënteren de leerlingen zich zo breed mogelijk op de richtingen die ze kunnen inslaan. Laat leerlingen ook meedoen aan het Bekijkjetoekomstnu in het hbo-event dat in oktober door Spirit4you wordt georganiseerd.

Werkwijze

- 1 Bespreek de opdrachtkaart met de leerlingen.
- 2 Ruim flink wat tijd in voor opdracht 2 en knoop hier eventueel een klassikale bespreking aan vast.
- 3 Opdracht 4 verwijst naar het Bekijkjetoekomstnu in het hbo-event, waar leerlingen nader kunnen kennismaken met de diverse studierichtingen. Ruim hiervoor de nodige tijd in.
- 4 Bespreek na afloop welke inzichten de leerlingen over zichzelf hebben opgedaan en wat eventuele vervolgacties zouden kunnen zijn.

Tijd

Afgezien van de lessen rond het Bekijkjetoekomst in het hbo-event is het mogelijk deze opdrachtkaart in een lesuur te maken.

5 Welke opleidingen zijn er?

Vorbereiding

- Zijn er voldoende computers in het leslokaal? Gebruik eventueel een digibord of beamer om de opdrachtkaart klassikaal te kunnen bespreken.
- Neem de opdrachten een voor een door.
- Bestudeer bij opdracht 2 de websites van de hogescholen, zodat u eventuele vragen hierover kunt beantwoorden.
- Bepaal hoe de opdrachten het beste gemaakt kunnen worden: individueel, twee-aan-twee, in kleine groepjes of klassikaal. U kunt ook de suggesties volgen die in de opdrachtkaart staan.

Doel

Welke opleidingen zijn er allemaal? Aan de hand van zoekopdrachten, filmpjes en gesprekjes met klasgenoten worden leerlingen uitgedaagd zich hierin te verdiepen. Ze onderzoeken welke opleidingen aansluiten op hun kwaliteiten en interesses.

Werkwijze

- 1 Bespreek de opdrachtkaart met de leerlingen.
- 2 Ruim flink wat tijd in voor opdracht 2 en knoop hier eventueel een klassikale bespreking aan vast.
- 3 Bespreek na afloop welke inzichten de leerlingen over zichzelf hebben opgedaan en wat eventuele vervolgacties zouden kunnen zijn.

Tijd

Deze opdracht neemt waarschijnlijk meer dan 1 lesuur in beslag. Geef eventueel opdracht 3 als huiswerk mee.

6 Rondkijken in het hbo

Vorbereiding

- Zijn er voldoende computers in het leslokaal? Gebruik eventueel een digibord of beamer om de opdrachtkaart klassikaal te kunnen bespreken.
- Neem de opdrachten een voor een door.
- Verzamel eventueel alvast de data van open dagen, proefstudeer- en meeloopdagen van hogescholen.
- Bestudeer bij opdracht 4 studystore.nl, zodat u eventuele vragen hierover kunt beantwoorden.
- Bepaal hoe de opdrachten het beste gemaakt kunnen worden: individueel, twee-aan-twee, in kleine groepjes of klassikaal. U kunt ook de suggesties volgen die in de opdrachtkaart staan.

Doel

Leerlingen ervaringen laten opdoen met opleidingen is essentieel om een goede studiekeuze te kunnen maken. Tijdens open dagen, proefstudeer- en meeloopdagen krijgen ze de kans om vragen te stellen, lessen te volgen en met studenten en docenten in gesprek te gaan. Hierdoor ontstaat een beter beeld over de opleidingen waarin ze geïnteresseerd zijn.

Werkwijze

- 1 Bespreek de opdrachtkaart met de leerlingen.
- 2 Stimuleer ze om data van open dagen in hun agenda te zetten en hier samen met hun ouders naartoe te gaan.
- 3 Bespreek na afloop van hun bezoek aan open dagen, proefstudeer- of meeloopdagen welke inzichten ze over zichzelf hebben opgedaan.

Tijd

Afgezien van de bezoeken aan open dagen, proefstudeer- of meeloopdagen is het mogelijk deze opdrachtkaart in een lesuur te maken.

7 Laatste check

Vorbereiding

- Zijn er voldoende computers in het leslokaal? Gebruik eventueel een digibord of beamer om de opdrachtkaart klassikaal te kunnen bespreken.
- Neem de opdrachten een voor een door.
- Bestudeer bij opdracht 2 de mogelijkheden van studiekeuze123.nl zodat u eventuele vragen hierover kunt beantwoorden.
- Kijk of de motivatiebrief bij opdracht 3 bij Nederlands aan bod kan komen.
- Bepaal hoe de opdrachten het beste gemaakt kunnen worden: individueel, twee-aan-twee, in kleine groepjes of klassikaal. U kunt ook de suggesties volgen die in de opdrachtkaart staan.

Doel

Om tot een definitieve studiekeuze te komen is het aan te raden eventuele vragen en twijfels rond een opleiding nog eens goed tegen het licht te houden. Opleidingen met elkaar vergelijken, een motivatiebrief schrijven, een goed gesprek voeren met ouders en/of mensen op school zijn manieren om alles nog eens duidelijk op een rij te zetten.

Werkwijze

- 1 Bespreek de opdrachtkaart met de leerlingen.
- 2 Stimuleer ze om met zoveel mogelijk mensen in hun omgeving te praten.
- 3 Wijs leerlingen erop dat voor sommige studies een numerus fixus geldt, dat er aanmeld-deadlines zijn en dat aanmelden voor meerdere studies niet ongelimiteerd kan plaatsvinden.
- 4 Bespreek na afloop welke inzichten ze over zichzelf hebben opgedaan en wat eventuele vervolgacties zouden kunnen zijn.

Tijd

Deze opdrachtkaart neemt waarschijnlijk meer dan 1 lesuur in beslag. Geef eventueel opdrachten als huiswerk mee.

8 De overstap

Vorbereiding

- Zijn er voldoende computers in het leslokaal? Gebruik eventueel een digibord of beamer om de opdrachtkaart klassikaal te kunnen bespreken.
- Neem de opdrachten een voor een door.
- Bekijk ook het HBO-CV. Hiermee kunnen de leerlingen al eerder aan de slag gaan.
- Bepaal hoe de opdrachten het beste gemaakt kunnen worden: individueel, twee-aan-twee, in kleine groepjes of klassikaal. U kunt ook de suggesties volgen die in de opdrachtkaart staan.

Doel

Als de studiekeuze vaststaat, kunnen leerlingen zich aanmelden. Vaak weten ze niet wat daarvoor allemaal moet gebeuren. Er komt veel op hen af en daarom is het goed daar voortijdig aandacht aan te besteden.

Werkwijze

- 1 Bespreek de opdrachtkaart met de leerlingen.
- 2 Spreek daarna af welke opdrachten ze in de les maken en welke thuis.
- 3 Stimuleer de leerlingen om samen met hun ouders de opdrachten (= aanmeldstappen) door te nemen.
- 4 Nodig leerlingen uit met vragen en opmerkingen te komen, zodat ook andere leerlingen daarvan kunnen profiteren.

Tijd

Deze opdrachtkaart zal zeker meer tijd in beslag nemen dan 1 lesuur.

Bronnenlijst

Studiekeuze123 > studiekeuze123.nl

Loopbaancompetenties > [Samenvatting Expertisepunt LOB](#)

Materialen over loopbaancompetenties > expertisepuntlob.nl

Interview Tumult met Marinka Kuijpers over LOB 1 > [Je ontwikkelt je loopbaan niet via een methode](#)

Interview Tumult met Marinka Kuijpers over LOB 2 > [Laat los dat leerlingen in het loopbaangesprek een beroep moeten kiezen](#)

3 tips van Marinka Kuijpers > [Filmpje op youtube](#)

Weblog over studiekeuze > [Studiekeuze in 4 havo wat is dat vroeg](#)